

**Okresné kolo Dejepisnej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá
13. ročník, školský rok 2020/21
Testové úlohy pre kategóriu F (6. ročník ZŠ a 1. ročník OG)**

Poznámka: otázky monotematickej časti sú označené *

1.* V odpoved'ovom hárku správne doplňte nasledujúci text:

V ranom stredoveku kráľ ... A... členom svojej družiny časť svojho majetku – územie s osídlením i bez osídlenia. Tento majetok sa nazýva léno, po latinsky **B**
Preto celý systém nazývame **C**

2.* Z uvedených výrokov vyberte tri, ktoré charakterizujú situáciu na začiatku stredoveku v Európe a zapíšte do odpoved'ového hárku iba tri písmená.

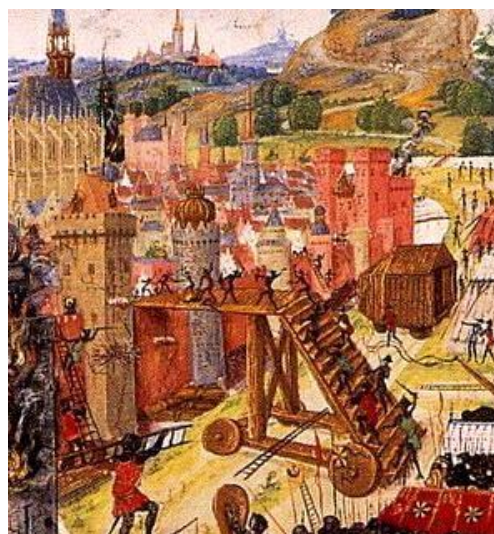
- a) Toto obdobie bolo pomerne pokojné a vojny boli výnimočné.
- b) Veľký vplyv v jednotlivých kmeňoch mali družiny kmeňových bojovníkov.
- c) Každý kmeň si žil na svojom území a rešpektoval bez výnimiek územia ostatných kmeňov.
- d) Vojny boli veľmi časté.
- e) Najzdatnejší bojovníci získavali rozhodujúcu moc a stávali sa z nich vládcovia.
- f) Novo získané územia sa stali spoločným vlastníctvom celého kmeňa.

3.* Prečítajte si uvedený text a opravte v ňom štyri chyby. Zvýraznené slová sú správne a nie je možné ich meniť/opravnovať. Do odpoved'ového hárku uveďte chybný údaj a napíšte k nemu aj správne znenie.

*V kresťanskom náboženstve sa postupne začali objavovať rôzne prístupy k viacerým otázkam viery, keď na juhu sa na ne dívali inak ako na východe. Pôvodne jednotná cirkev sa tak v polovici 10. storočia rozdelila na evanjelickú so sídlom v **Ríme** a **pravoslávnu** so sídlom v Ravenne.*

4.* Významnou súčasťou dejín stredovekej Európy boli aj vojenské výpravy, ktorých cieľom bolo oslobodiť Jeruzalem, ako miesto zrodu kresťanstva, spod nadvlády moslimov. Do odpoved'ového hárku správne zapíšte

- a) Pod akým názvom poznáme tieto výpravy?
- b) Kto vyhlasoval a zvolával tieto výpravy?
- c) V ktorých rokoch sa konali (uveďte roky od – do).
- d) Koľko bolo týchto výprav?
- e) Ovládali moslimovia Jeruzalem aj po skončení týchto výprav?

5.* Pozorne si prečítajte si nasledujúce vety a rozhodnite, či sú pravdivé alebo nie. Správnu možnosť zakrúžkujte v odpoved'ovom hárku.

- a) V stredoveku žila väčšina ľudí v mestách.
- b) Rozšírenie železného pluhu znížilo výnosy pestovaných plodín.
- c) Strava roľníkov v stredoveku bola jednoduchá a jednotvárna.
- d) Stredoveké dediny sa snažili byť sebestačné.
- e) Hlavným zdrojom obživy vtedajších ľudí bolo poľnohospodárstvo.
- f) Domy roľníkov mali zvyčajne niekoľko miestností a veľké okná.

6.* Rozhodnite a do odpoved'ového hárku správne zapíšte iba tri z uvedených slovných spojení, ktoré správne vystihujú mestá Európy v prvých storočiach stredoveku.

Vtedajšie mestá boli ...

... väčšie ako mestá antiky,	... menšie ako mestá antiky,
... strediskami obchodu a remesiel,	... nachádzali sa na križovatkách diaľkových ciest,
... strediskami hlavne poľnohospodárskej výroby,	... postavené na ťažko prístupných kopcoch

7.* Rozvoj medzinárodného obchodu v stredoveku viedol k vzniku, prípadne obnoveniu významu viacerých miest – centier obchodu, pričom zvyčajne šlo o prístavy.

V odpoved'ovom hárku k uvedeným obchodným centráм správne prirad'te štát, v ktorom sa dnes nachádzajú, teda zapíšte iba kombináciu písmena a správneho čísla.

a) Trondheim	1) Lotyšsko
b) Riga	2) Nórsko
c) Novgorod (na obrázku)	3) Veľká Británia (Škótsko)
d) Štetín	4) Taliansko
e) Edinburg	5) Rusko
f) Syrakúzy	6) Poľsko

8.* V stredoveku človek necestoval často na dlhšie vzdialenosti. Jednou z výnimiek však boli kresťanské púte. V odpoved'ovom hárku správne zapíšte tri najznámejšie pútnické miesta, kam smerovali pútnici z Európy. Pomôžte si aj začiatočnými písmenami.

9.* Významnú úlohu v šírení kresťanstva, vzdelanosti i nových poznatkov v stredoveku zohrávali mníšske rády. Do odpoved'ového hárku správne zapíšte názvy štyroch z nich, ktoré sa skrývajú v uvedených skomolených slovách:

minikánido, ediktíniben, iškánifrant, rciániciste

10.* Obdobie stredoveku sa spája predovšetkým s dvoma umeleckými štýlmi. Do odpoved'ového hárku správne zapíšete ich názvy. Ktorý z nich bol mladší? Ako pomôcku môžete použiť aj priložené fotografie.

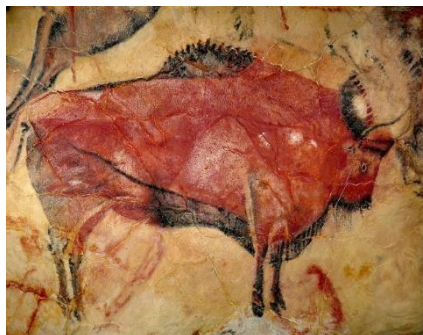
11.* Pod pojmom *Storočná vojna* poznáme dlhodobý vojenský konflikt medzi dvoma európskymi mocnosťami. Do odpoved'ového hárku správne zapíšete

- a) mocnosti, ktoré v nej proti sebe bojovali a
- b) roky odkedy dokedy táto vojna trvala.

12.* Do odpoved'ového hárku správne zapíšete dvojice z významných bitiek a udalostí a rokov, kedy k nim došlo. Ktorá udalosť sa spája s Osmanskou ríšou?

a) 955	1) Dobytie Konštantínopolu
b) 1066	2) Vydanie Veľkej listiny slobôd
c) 1215	3) Bitka pri rieke Lech
d) 1453	4) Bitka pri Hastingsse

13. Prezrite si tri pripojené fotografie a rozhodnite, ku ktorému obdobiu ľudských dejín sa viažu. Na výber máte tri možnosti – pravek, starovek a stredovek. Správne odpovede (písmená) zapíšete do odpoved'ového hárku.

A

B

C

14. V odpoved'ovom hárku doplňte chýbajúce časové údaje pri uvedených hlavných obdobiach, na ktoré členíme dejiny ľudstva.

15. Pri členení ľudských dejín sa zohľadnil aj materiál, z ktorého sa v danej dobe prevažne vyrábali nástroje. Poznáme tak dobu železnú, dobu bronzovú i dobu medenú. Odpovedzte na súvisiace otázky.

- a) V akom poradí po sebe vymenované doby v ľudských dejinách nasledovali?
- b) Ktorá z uvedených dôb sa člení na dve etapy známe pod názvami halštát a latén?

16. Predkovia človeka sú označovaní odbornými latinskými názvami. V odpoved'ovom hárku opravte skomolene zapísané tri latinské názvy.

Homo halibis, Homo hereticus, Homo sipiens

17. Prečítajte si nasledovný text a opravte v ňom tri chyby. Zvýraznené slová sú správne a nie je možné ich meniť/opravnovať. Do odpoved'ového hárku uveďte chybný údaj a napíšte k nemu aj správne znenie.

V dedinke **Moravany** nad Dunajom sa našla **soška ženy** vyrobená z diviacieho kla. Jej vek sa odhaduje na 123-tisíc rokov a vyrobili ju **pravekí lovci** žijúci na našom území.

18. Prečítajte si nasledovné tvrdenia, týkajúce sa strednej doby kamennej a rozhodnite, či sú pravdivé alebo nie. Správnu možnosť' zakrúžkujte v odpoved'ovom hárku.

- a) Stredná doba kamenná sa nazýva aj mezolit.
- b) Lovci v tejto dobe ďalej lovili veľké cicavce, ako boli mamuty a srstnaté nosorožce.
- c) Ľudia v tej dobe žili vo veľkých rodoch, keďže mali dosť potravy.
- d) Ľudia v tejto dobe už používali luk a šíp.
- e) Osídlenie sa šírilo aj do predtým pustých oblastí Európy.

19. Neolitická revolúcia sa šírila z centra, z tzv. úrodného polmesiaca. Išlo o krajiny ležiace na brehoch troch veľkých riek. Do odpoved'ového hárku napíšte názvy týchto riek.

20. Vytvorte správne dvojice medzi novými profesiami, ktoré vznikli v staroveku, a ich popisom. Dvojice písmen a čísel zapíšte do odpoved'ového hárku.

a) pisári	1) hľadanie kovov a kovových rúd
b) prospektori	2) spracovávanie kovov
c) baníci	3) zaznamenávanie informácií
d) hutníci	4) ťažba kovov a kovových rúd

21. V starovekom Oriente vzniklo viacero miest, ktoré plnili dôležité hospodárske i náboženské funkcie. K štyrom mestám uvedeným v odpoved'ovom hárku doplňte staroveký národ, ktorý dané mesto postavil.

22. Prečítajte si nasledovný text a nájdite v ňom štyri chyby. Zvýraznené slová sú správne a nie je možné ich meniť/opravovať. Do odpoved'ového hárku uveďte chybný údaj a napíšte k nemu aj správne znenie.

Okolo roku 2500 pred Kr. začali na územie **dnešného Grécka** prenikať kmene Dórov, ktorí sa stali tvorcami **mykénskej** civilizácie. Založili viacero mestských štátov, ako napríklad Téby, ktoré sú dnes **hlavným mestom Grécka**. Súmrak **mykénskej** civilizácie sa spája s týrskou vojnou, ktorú opísal slávny **básnik Homér**.

23. Ku ktorému vojenskému konfliktu v staroveku sa viažu nasledovné pojmy?

maratón, Termopyly, Leonidas

24. Filip II. Macedónsky a Alexander Macedónsky boli obaja významní panovníci. Obom sa podarilo dosiahnuť viacero vojenských i politických úspechov. V odpoved'ovom hárku prirad'te správne možnosti viažuce sa k týmto panovníkom. Stačí zapísať písmená, pod ktorými sú tieto možnosti uvedené.

- a) pozvanie Aristotela na svoj kráľovský dvor
- b) zjednotenie gréckych štátov
- c) obsadenie Perzskej ríše
- d) zakladanie miest nazvaných svojim menom